

Bjærgene, Hvedeegnene paa Prærierne, Frugtfarmene, Kvægfarmene, Strudsefarmene, Skovegnene i Kalifornien, Indianerkolonierne etc.

Den saakaldte »Dry-Farming« og Vandingskulturen er blevne nøje gennemgaaede. I Automobileer førtes Deltagerne 85 miles fra Banen til Crater Lake i en Højde af 7000 Fod og 75 miles op i Colorados Bjærgene for at se den mægtige Roosevelt-Dæmning, der stemmer Vandet op i 2800 Fods Højde over Byen Phoenix i Arizona.

I de Byer, hvori der gjordes Ophold, har Deltagerne været Gæster hos Chambers of Commerce, Commercial Clubs og University Clubs, og talrige Taler er blevne udvekslede. Afslutningen fandt Sted i New York ved to Dages Møder, 17. og 18. Oktober og en sidste, straalende Banket.

Ekskursionen var paa Rejsen Genstand for den største Opmærksomhed og den mest storladne Gæstfrihed. Luksustoget førtes paa de forskellige Baner af Selskabernes Direktører, og Toget, der bestod af Sleeping Cars, Dining Cars, Bagage Cars, Parlor Cars, Library Cars etc., var forsynet med den meget sigende Paaskrift: American Geographical Society, Special Train, Atlantic to Pacific and Return«.

Under Ekskursionen blev der indført den for

øvrigt meget priselige Skik, at de europæiske Medlemmer talte paa engelsk i de forskellige Selskaber, Klubber, Institutioner etc., hvori Ekskursionen var Gæst.

Professor O. Olufsen, der var Det kgl. danske geografiske Selskabs Delegeret, talte saaledes i Hvedeegnene paa Prærierne for en Forsamling af Farmerne, hvoriblandt ogsaa en Del Danske. Desuden talte Professoren i den store oplomstrende By Denver ved en Middag, som Chamber of Commerce med Statens Guvernør og Mayoren i Spidsen gav for Geograferne.

I New York holdt Professor Olufsen den 18. Oktober efter Indbydelse fra »American Geographical Society« i Hispanic Societys Festsal et Foredrag om »Means of Transportation in regions of dry climates«, og ved den afsluttende Festmiddag samme Dag i Hotel Waldorf-Astoria holdt Professoren en officieel Takketale, ved hvilken Lejlighed han havde den Ære at bringe »American Geographical Society« Kongen af Danmarks Hilsen og Lykønskning i Anledning af Selskabets 60-Aars Jubilæum og Indvielse af dets ny Bygning, i hvilken Anledning Ekskursionen foretoges.

Professor Olufsen vil udarbejde en Beretning om hele Ekskursionen.

Beretning om min Rejse i Central-Arabien.

Af

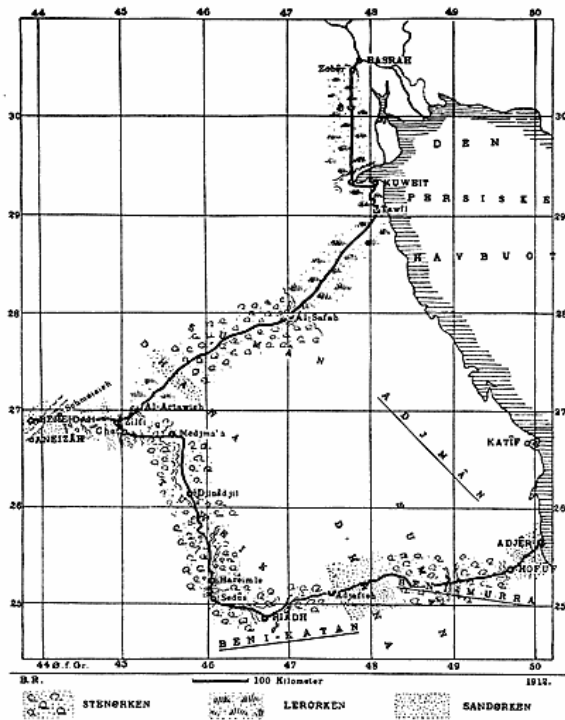
Barclay Raunkiær.

Foredrag, holdt i Det kongelige danske geografiske Selskabs Møde, den 2. December 1912.

Mine Damer og Herrer! Jeg vilde gjerne i Aften give Dem en kort Oversigt over Forløbet af den Rejse, som jeg Vinteren 1911—12 udførte i Central-Arabien, udsendt af det kongelige danske geografiske Selskab. Hvad den første Del af Rejsen angaar, det vil sige Rejsen over Land fra Konstantinopel til den persiske Havbugt, skal jeg ikke her komme nærmere ind derpaa. Dels tillader Tiden det ikke, dels vilde mine Oplysninger herom kun paa enkelte specielle Omraader kunne supplere den Viden, vi iforvejen besidder om disse Egne. Jeg skal blot nævne, at Ruten fra Konstantinopel

gik gennem Lilleasien til Aleppo og derfra videre gennem det nordlige Mesopotamien til Bagdad. I Bagdad skaffede jeg mig en paalidelig og dygtig arabisk Tjener, Ali, en Mand, som senere skulde blive mig til uvurderlig Nyttelighed, og med ham om Bord sejlede jeg ned ad Tigris og ankom til Basrah den 22. Januar 1912.

Ifølge den af Ekspeditionskomitèen udarbejdede Plan, var det oprindelig Meningen, at jeg fra Basrah skulde sejle til Bahrainøerne i den persiske Havbugt, derfra til Kysten af Østarabien for saa fra Adjër eller Katif at trænge frem til Hofûl, Hovedstaden i

Kortskitse over Øst- og Central-Arabien, angivende Rejsens omtrentlige Forløb.

det tyrkiske Mutessariflik Hasa. Men under Opholdet i Basrah viste det sig, at Udførelsen af denne Plan vilde være forbunden med næsten uovervindelige Vanskeligheder. Imidlertid var den tyrkiske Generalguvernør i Basrah, Hs. Excellence Hasan Riza Pascha, særdeles velvillig stemt overfor en Ændring af Rejseplanen, en Ændring, der gik ud paa, jeg fra Basrah skulde rejse over Land sydpaa til at Kuwait og derfra videre mod Syd til Hofuf, saaledes at jeg kom til at berejse tyrkisk Hasa fra Nord til Syd gennem Landets længste Udstrækning. Denne Plan var saare gunstig for mig, idet man hidtil har savnet endog det mest overfladiske Kendskab til Landet mellem Kuwait og Hofuf. Ifølge denne ændrede Rejseplan forlod jeg Basrah den 27. Januar og afrejste mod Sydvest til den lille By Zobêr, som ligger paa Randen af det Ørkenplateau, som begrænser Schatt-el-Arab-Dalen mod Vest. Jeg havde 4 Pakheste og tre Arabere med mig. Fra Zobêr gik Vejen mod Syd gennem en meget usikker Egn, Grænselandet mellem det ottomanske Rige og den halvt uafhængige arabiske Stat Kuwait. Det gjaldt derfor om at rejse hurtigt,

og efter et næsten uafbrudt Ridt paa 36 Timer naade vi Kuwait uden andet Uheld, end at en af Hestene styrtede af Overanstrengelse. Jeg havde haabet, at det efter et Par Dages Ophold skulde lykkes at fortsætte Rejsen sydpaa. Det viste sig imidlertid snart, at det ikke skulde komme til at gaa saaledes.

Fyrsten i Kuwait, Scheikh Mobarek es Sabbar Pascha, behandlede mig med megen Mistro, idet han antog mig for at være politisk Spion. Han lovede dog at sende Bud efter nogle Beduiner, tilhørende den mægtige Adjmân-Stamme, som bor mellem Kuwait og Hasa. Disse Folk

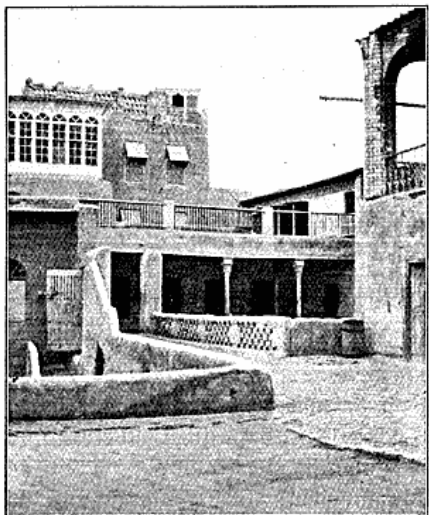

Scheikh Mobarek-es-Sabbar af Kuwait.

skulde saa føre mig til Hasa og med deres Liv indestaa for min Sikkerhed. Samtidig med, at Mobarek traf disse Foranstaltninger, søgte han paa enhver Maade at bevæge mig til at rejse bort med den engelske Postdamper til Bahrain. Da han ikke kunde faa mig til at rejse, erklærede han, at det var ham umuligt at finde de Mænd, som kunde paatage sig, at føre mig til Hasa. Jeg fandt da paa den Udvej at spørge ham, om han da ikke kunde tillade mig at rejse med en Karavane til Bereida og saa videre gennem Central-Arabien til Hasa. Jeg bibragte ham det Indtryk, at jeg var meget nedslaaet over, at jeg maatte søge Spørgsmaalet løst paa denne Maade, idet jeg klagede over, at det var en ubehagelig, lang og farlig Omvej, som vilde kræve megen Tid og mange Penge. Da

Fyrsten troede at bringe mig megen Ærgrelse ved at tvinge mig til denne Omvej, gav han mig Lov til at rejse, idet han ikke anede, at han netop derved gjorde mig den største Tjeneste af alle.

Ved Hjælp af den engelske Konsul, Kapt. Shakespear, lykkedes det at faa afsluttet en Kontrakt med en Araber, som skulde skaffe mig Kameler. Da endelig langt om længe alt var ordnet, blev jeg selv meget syg, og saa snart mine Kamelfolk fik Nys herom, kom de og sagde, at nu var de færdige til at rejse, Karavanen var samlet, og naar jeg nu laa og var syg og forhindrede Karavanen i at drage af Sted, saa maatte jeg virkelig ogsaa

Gaard i Scheikh Mobareks
Palads i Kuwait.

betale, hvad det kostede dem at vente paa mig, til Kamelfoder og til Livets Ophold. Trods det, at jeg havde Feber paa 41°, og næppe var i Stand til at støtte paa Benene, rejste jeg mig dog op, saa godt jeg kunde, og sagde, at jeg var rede til at rejse om en Time, og at jeg blot laa og kedede mig og ventede paa, at Karavanen skulde blive marschfærdig. Folkene trak sig tilbage, og der hengik en Uge. før jeg saa noget til dem igen!

Endelig brød vi op fra Kuwait; men den første Dagsmarsch blev kun kort. En halv Time efter at vi havde forladt Kuwait, bad min Karavanefører om Tilladelse til at ride tilbage til Byen; han havde nemlig glemt at sige Farvel til sin Kone og glemt at købe Salt. Han lovede at være tilbage næste Morgen. Det varede fire Dage, før han viste

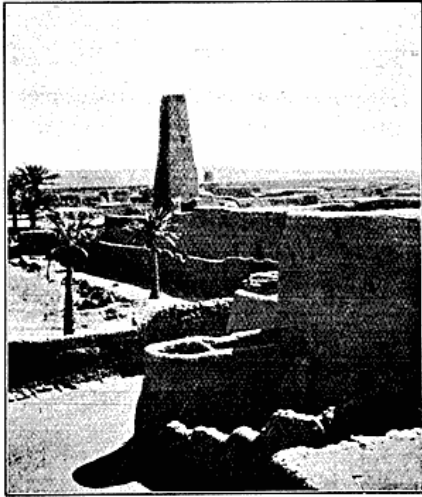
sig! I Løbet af disse Dage, i hvilke vi laa i Lejr en Dagsmarsch Syd for Kuwait, samlede efterhaanden Karavanen. Saa brød vi op, men kun for paany at ride nogle faa Timer mod Syd til Brønden Tawil, hver vi skulde forsyne os med Vand for de kommende fem Dage. Mens Araberne var optagne af at fylde Vandskind og drikke Kaffe, glemte de at passe paa et Kobbelt Heste, som hørte til Karavanen. Følgen var, at Hestene løb bort, og der gik en Dag ekstra med at indfange dem. Endelig syntes alt at være rede og Karavanen drog frem mod Sydvest. Men efter fire Timers Ridt maatte vi paany gøre Holdt. De Arabere, som havde indfanget Hestene, havde nemlig været saa optaget heraf, at de havde glemt at forsyne sig med Vand; altsaa maatte de tilbage efter det. Endelig kom der Regelmæssighed i Marschen, og de følgende Dage red vi 9 Timer pr. Dag i sydvestlig Retning, ud over en næsten flad, leret Steppe med spredte graalige Buske. Da vi nærmede os Brønden Al-Safah ordnede vi Rejsen saaledes, at vi maatte komme til Brønden lige efter Solopgang. Saa vilde vi fylde vore Vandskind, saa hurtigt det lod sig gøre og ride bort igen. Opholdet ved Brønden maa nemlig betragtes som særdeles farligt. Da der er adskillige Dagsrejser til den næste Brønd, kommer nemlig foruden Karavanerne, Nomader og Røverbander fra vidtstrakte Ørkener herhen for at vande deres Dyr. Da vi var rede til drage videre, kom vore Vagtposter løbende ned fra de omgivende Højder og meldte, at en Flok Ryttere nærmede sig fra Syd. Alle Skydevaaben holdtes rede; men Rytterne viste sig at være fredelige Udsendinge fra Imamen i Riadh paa Vej til Scheikh Mobarek i Kuwait.

Efter at vi har forladt Brønden, kommer vi op paa et meget øde og vegetationsfattigt Sandstensplateau, som kaldes Sumân. Dette næsten flade Plateau, hvis gule Sandstensflader kaster blændende Reflekser, passerede vi i Løbet af 3 Dage og først saa naaede vi frem til Flyvesandsørkenen, som jeg havde ventet at træffe paa et langt tidligere Tidspunkt. Flyvesandet, der ligger i Bælter, som strækker sig i nordvestlig-sydøstlig Retning, er spredt bevokset med lave Buske, og hun hist og her blæst op i meget høje, vegetationsløse Klitter.

Efter kun 6 Timers Ridt var vi atter ude af Sandørkenen, som afløstes af en leret buskbevokset Steppe, der blev mere og mere stenet efterhaanden som vi nærmede os Brønden Al-Arlawieh. Da

vi fik Brønden i Sigte saa vi nogle Ryttere ifærd med at trække Vand op. Alle vaabenføre Mænd i Karavanen red nu frem, og Mændene ved Brønden flygtede, da de var i Mindretal, efterladende en Flok Æsler, som de aabenbart havde røvet. Efter at vi i et Par Dage havde redet over de nordlige Udløbere fra det centralarabiske Bjærgland Tuweik, naade vi endelig Oasen Zilfi.

Den sidste Nat før Zilfi, hændte en Begivenhed, som meget nær kunde have faaet særdeles alvorlige Følger. Karavanen fik nemlig en Tilvækst, bestaaende af en af Centralarabiens mest berygtede Røvere med Følgesvende. De havde været ude

Udsigt over Zilfi.

I Midten Byens eneste Minaret. I Baggrunden Djebel Tuweik.

paa Togt og førte en Række unge, fede ubelæssede Kameler med sig. Disse ubudne Gæster yppede Klammeri med Karavanefolkene, og det paafølgende Slagsmaal saa i visse Øjeblikke meget faretruende ud. For at udjævne den opstaaede Misstemning holdt man i Zilfi en større Forsoning paa Surmælk og Dadler. Derefter fortsattes Rejsen, nu mod Vest, først gennem Flyvesand, derefter gennem Lerørken og Sandstensplateau til vi naade en lille Oase, Schmeisieh. Fra denne Oase til Bereidah gaar Vejen paany gennem Sand. Det var ikke uden Ængstelse, at jeg nærmede mig Bereidah, hvor Doughty for snart en Menneskealder siden fik saa ublid en Medfart.

Opholdet i Bereidah blev da ogsaa alt andet en behageligt. Allerede før vor lille Karavanes An-

komst, havde Byens Indbyggere faaet Nys om, at en Vantro kom rejsende, og nogle særlig fanatiske Arabere havde sammensvoret sig for at ride ud og nedhugge Karavanen. Imidlertid havde Emiren i Byen faaet at vide, at jeg medbragte Anbefalingsbreve fra Scheikh Mobarek i Kuwait, og han forhindrede Overfaldet. Folkestemningen i Byen var imidlertid saadan, at jeg maatte holdes indespærret i et af Emirens Huse, for ikke at blive Genstand for Befolkningens Raseri. Endog mine Folk blev overfaldne, naar de gik i Basaren, og de saa Fremtiden i Møde med stor Bekymring.

At Emiren holdt mig indespærret for at beskytte mig mod Befolkningen, vil imidlertid ikke sige det samme, som at han behandlede mig godt. Han søgte tværtimod at drage den størst mulige Fordel af Situationen.

Da han havde spurgt, om jeg ingen Gaver havde at give ham, og da han truede med, at han vilde sende mig tilbage til Kuwait, tilbød jeg ham min Revolver, idet jeg for en Sikkerheds Skyld tilføjede, at min Kikkert var bestemt til Foræring til Emiren i Aneizah og min Karabin til Imamen i Riadh. Efter først at have draget Omsorg for at jeg ikke skulde komme til Aneizah, sendte han mig Revolveren tilbage med den Besked, at den duede ikke, og bad om Kikkerten i Stedet for. Da han havde faaet Kikkerten, sagde han, at den vel var god, men ikke tilstrækkelig som Gave; men naar han fik Revolveren i Tilgift, vilde det være godt! Saaledes fik han begge Dele.

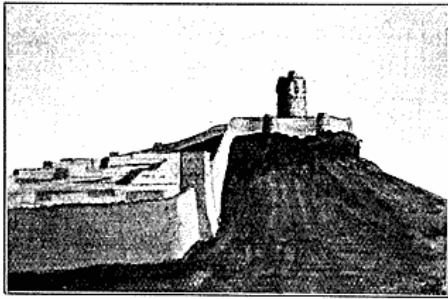
Efter at have sullet et Par Dage i Bereidah maatte jeg vende tilbage til Zilfi paa en Maade, der nærmest mindede om Flugt. Jeg var imidlertid bleven syg igen og maatte blive i Zilfi et Par Dage, før Rejsen kunde fortsættes sydpaa.

Befolkningen var ingenlunde venligsindet, og Aftenen før jeg skulde rejse videre, løb en gammel Mand, som havde været min Gæst i Zilfi, iforvejen gennem Ørkenen til den næste By, Ghat, en Strækning, der svarer til 8 Timers Ridt, for at fortælle Befolkningen, at der kom en Vantro, og at det var bedst at tage Livet af ham hurtigst muligt.

For at undgaa Misforstaaelser, sendte Emiren i Ghat et Par Kamelryttere ud mod os, for at bringe mig et Brev, ifølge hvilket man ikke ønskede at se os i Ghat, og at vi selv maatte tage Følgerne, hvis vi kom. Jeg vilde ikke under nogen Omstændigheder gaa tilbage, og jeg sendte derfor straks en Mand i Forvejen for at svare, at jeg

rejste under Imamen af Riadh's Beskyttelse, og at man maatte gøre Faarekød og Ris rede til mig, for jeg vilde komme i Løbet af et Par Timer. Det hjalp, man opgav at tænke paa Fjendtlighederne, og der skele intet.

Fra Zilfi til Riadh rejste jeg ikke sammen med nogen Karavane, men havde kun mine egne 6 Kameler. Til de 3 Arabere jeg iforvejen havde, fik jeg i Bereidah en Mand fra Riadh i Imamens Tjeneste. Det var hans Hverv at søge for, at jeg kom til at rejse, som Imamens Gæst burde rejse. Næsten hele Vejen fra Zilfi til Riadh gaar gennem Bjærglandskabet Tuweik, der som Helhed er meget øde, men i hvis Dale, der dog findes Oaser

Medjma'a. By og Kastel.

hist og her, imellem Zilfi og Riadh et Par og tyve. Man rejser saa vidt muligt saaledes, at man overnatter ved Oaserne, mens man om Dagen sniger sig frem over de golde Ørkenplateauer; thi Landet er her meget farligt at færdes i, idet de talrige Kløfter og uregelmæssige Klippepartier frembyder ypperlige Skjulesteder for Røvere. En enkelt Gang, da vi maatte ride om Natten, var Faren saa overhængende, at vi med Hænderne maatte klemme vore Kamelers Næsebor sammen, for at Dyrene ikke ved deres Brølen skulde røbe os. Tolv Dage efter at vi havde forladt Bereidah, naaede vi endelig Riadh, hvor jeg blev venlig modtaget af den gamle Imam, som førte Regeringen, mens hans Søn var paa Krigstog mod en fjendtlig Stamme.

Trods det, at Imamen er Wahhabiternes Overhoved, var han paa ingen Maade fjendtligsindet overfor mig. Han underholdt sig interesseret med mig om de politiske Forhold i Orienten, om Kriegen i Tripolis og om de evropæiske Staters indbyrdes Stilling. Befolkningen i Riadh var imidlertid ikke saa tolerant som Fyrsten, og jeg holdtes

bevogtet i et Hus i en af Imamens Haver udenfor Byen.

Et Par Dage efter min Ankomst skulde der afgaa en Karavane til Hofûf, og til den sluttede jeg mig. Karavanen bestod næsten udelukkende af unge Arabere, som fra Centralarabien var paa Vej til Bahrainøerne for at drive Perlefiskeri.

Det er i de senere Aar blevet mere og mere almindeligt, at Mænd fra Landets Indre om Sommeren drager til Perlefiskerierne, fra Syd-Nedjd til Bahrain, fra Nord-Nedjd til Kuwait. Naar Sæsonen er forbi, vender de med deres Fortjeneste tilbage til Centralarabien og tilbringer Resten af Aaret med Lediggang og Kaffedrikning.

Disse Mennesker førte ingen Bagage eller Handelsobjekter med sig og rejste derfor fuldstændig skødesløst.

Over for mig var de meget ildesindede og afholdt sig kun fra Voldshandlinger, fordi Imamen havde ladet en af sine betroede Mænd holde en Tordentale til Karavanen, da den var bleven samlet.

Tre Dagsmarscher fra Riadh naaede vi Brønden Adjafieh der hernede har en lignende Betydning, som Al-Safah har nordpaa. Trods det, at der tæt ved Brønden var to Beduinlejr af Stammerne Beni-Murra og Beni-Katan, slog vi alligevel Lejr ved Brønden og blev liggende her i to Dage. Beduinerne kom paa Visit, fyldte mit Telt, og medens jeg var optaget af at pleje deres Saar og daarlige Øjne, sad de og forbandede mig og udtalte med stor Uforbeholdenhed det ønskelige i at faa mig ryddet af Vejen.

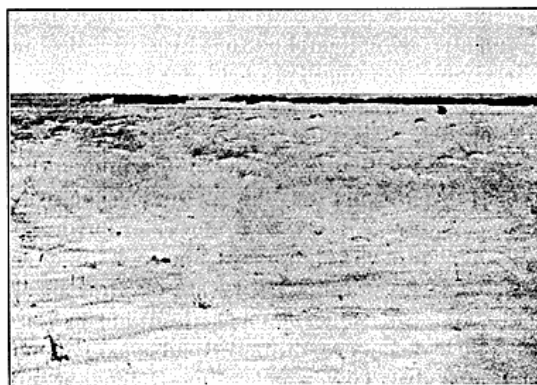
Ønsket kunde unægtelig nær være gaaet i Opfyldelse! Da der ikke blev holdt Vagt om Natten, holdt jeg mig selv vaagen, idet jeg nærrede Tvivl om, at Natten vilde forløbe roligt. Noget efter Midnat kom to Mænd gaaende meget hurtigt igennem Lejren lige forbi det Sted, hvor jeg laa og ud paa den anden Side. Jeg antog, at dette Hastværk paa denne usædvanlige Tid maatte have sin særlige Grund, og jeg satte mig overende, tændte min Pibe og afventede, hvad der nu maatte følge. Mændene, som var gaaet hurtigt gennem Lejren aabenbart for at spejde, kom efter fem Minutters Forløb igen fra samme Side som første Gang. Nu var de bevæbnede med Karabiner og fulgtes af en ligeledes bevæbnet Rytter. De gik lige hen mod det Sted, hvor jeg sad, og standsede nogle faa Meter borte. Da de saa mig sidde og ryge, syntes de at blive urolige — det havde jo

været lettere at skyde mig, mens jeg sov — og efter en hviskende Parlamenteren gik de ind i Lejrens Midte for at tvinge Karavaneføreren til at udlevere mig, da de ønskede at slaa mig ihjel og tage mine Ting. Først da Karavaneføreren med stort Besvær havde faaet dem overbevist om, at en blodig Hævn vilde ramme dem, ifald de udførte deres Forsæt, trak de sig nølende tilbage.

Den følgende Dag fortsatte vi Rejsen, og ni Dage efter at vi havde forladt Riadh naaede vi Hofûf, hvor de tyrkiske Autoriteter modtog mig med den største Velvilje, en Velvilje som gjorde et særlig dybt Indtryk efter den foregaaende Tids Færden mellem Fjender. Den sidste Del af Vejen fra Riadh havde været alt andet end fornøjelig; thi efter at jeg i Riadh havde givet mit sidste Vaaben, min Karabin som Bakschisch, kunde jeg ikke længere styre min Kamelmand. Han stjal mine Fødevarer og gav mit Drikkevand til Perlefiskerne, som jeg hadede. Følgen var, at Vandet slap op, og jeg maatte drikke nogle raadne Rester, hvoraf jeg blev heftig syg. Den sidste Dag før vi naaede Hofûf, mødte vi om Morgenen en Flok paa et halvt Hundrede Kamelryttere, alle bevæbnede og uden Bagage, utvivlsomt Beduiner paa Razzia. Vi lod vor lille Snes Karabinbevæbnede Ryttere ride foran, og hagefter fulgte halvandet Hundrede med Knive og Stokke bevæbnede Perlefiskere. Den Krigssang og Skydning, vore Folk stillede op, fik aabenbart de andre til at tro, at de stod overfor en Overmagt, og de bøjede af, idet de raabte, at de var en fredelig Karavane. Skønt vi havde haft denne Oplevelse om Morgenen, slog Karavanen ikke destomindre Lejr ved Middagstid, da vi ikke havde mere end to Timers Ridt til Hofûf og kunde se Daddelpantninger neganskydeligt. Som man kunde vente, blev vi atter om Natten alarmerede; men der skete dog heldigvis intet.

Hos Tyrkerne i Hofûf blev jeg kun et Par Dage, og i den Tid blev jeg med den største Gæstfrihed vist rundt i denne overordentlig frodige Oase. Jeg havde paatænkt at blive i længere Tid, men min Sygdom tvang mig til at drage videre.

Med en Eskort paa 50 beredne tyrkiske Soldater red jeg til Adjêr ved den persiske Havbugt, en Strækning som kan tilbagelægges paa en halv Snes Timer, men alligevel en af de farligste i Østarabien. Tyrkisk Østarabien er nemlig oversvømmet af Nomadestammer, som til Stadighed bekæmper Tyrkerne dels for at plyndre, dels fordi Wahhabiterne gærne vilde

Sandørkenen mellem Hofûf og Adjêr.
Krat af vilde Daddelpalmer.

tilbageerobre Hofûf for paany at skaffe sig Adgang til Havet. Kun meget faa af de Karavaner, som i Aarets Løb færdes mellem Kysten og Hofûf, slipper helt uskadt igennem. Takket være Eskorten og den Omstændighed, at vi brød op fra Hofûf ganske uventet, saa at intet Rygte derom kunde have bredt sig, naaede vi uskadt Adjêr ved den persiske Havbugt. Adjêr er et meget ubetydeligt Sted, som kun bestaar af et tyrkisk Lerfort, et Karavanseraj og en Landingsplads, hvor nogle faa arabiske Sejlbaade ligger fortøjede.

Jeg lejede en Sejlbaad for at sejle til Bahrain, en Sejltur som kan gøres paa 7—8 Timer med god Vind; men Vinden løjede af, og vi var 3 Dage om Turen. De arabiske Sejlbaade er trods deres Aabenhed udmærket sødygtige. Efter at Sørøveriet næsten ganske er afskaffet, har man lagt sig efter Vaabenindsmugling, og i deres aabne Sejlbaade vover Araberne sig endog i Monsun-Tiden helt Syd om Arabien om til Bugten ved Aden, til Djibuti, hvorfra Vaabnene hentes.

Ved Ankomsten til Bahrain skyndte jeg mig til det engelske Konsulat, ivrig efter atter at komme under civiliserede Forhold. I Skyndingen tænkte jeg ikke over, at jeg var i arabisk Dragt; da det af forskellige Grunde var praktisk, havde jeg nemlig ved Afrejsen fra Basrah anlagt de indfødtes Klæddragt. Da jeg nu solbrændt og snavsset og i en forslidt Araberdragt kom gaaende ind i Konsulatets Gaard, som om jeg hørte hjemme der, blev jeg øjeblikkelig sat paa Porten af Skildvagten. Man vilde ikke have snavsede Arabere indenfor Konsulatets Mure. Efter at Fejltagelsen var opklaret, nød

jeg den største Gæstfrihed hos Konsulen, og derefter gik Rejsen hjemad.

Hvad de paa denne Rejse indvundne Resultater angaar, er der i topografisk Henseende først og fremmest det, at den hidtidige Opfattelse af de øst- og centralarabiske Sandørkeners Beliggenhed og Udstrækning er blevet i betydelig Grad forandret. Dernæst er Sten- og Ler-Ørkenernes Udstrækning og Beliggenhed bestemt, hvortil kommer en Del Detailler af geografisk Interesse, saasom Brønde og Oaser. Endvidere er der foretaget Undersøgelser over Handelsforhold og over Nomadernes Vandringer. Hvad Nomaderne angaar, finder man her det samme som i Nord-Arabien og i Sahara, nemlig at Noma-

derne tilbringer Vinteren i de sydligere Ørkener, mens de om Sommeren søger nordpaa for at finde taalelige Græsgange og tilstrækkeligt Vand.

Saaledes er i Hovedtrækkene Forløbet og Resultaterne af denne Rejse. Det er paa Grund af dens Længde og Rigdom paa forskelligartede Begivenheder meget vanskeligt at give et kort, klart og alsidigt Resumé deraf; men jeg haaber dog, at det er lykkedes mig at give Dem et Billede af Øst- og Central-Arabien og et Indtryk af, under hvilke Forhold den rejsende der maa arbejde.¹⁾

¹⁾ En udførlig Publikation om Eksped.s Resultater er under Arbejde.

Khalkha.

Ved

Alfred Schönebeck.

Som alle ved, har Mongoliet i Verdenshistorien en Gang haft en Plads af ikke ganske ringe Betydning. Fra ældgammel Tid har Indbyggerne været bekendt for krigerske Egenskaber, og var de ikke paa Erobringstogt i Asien eller i Evropa, saa sloges de indbyrdes og med de fredelskende Kinesere Syd for deres Land. Og det hjalp ikke de sidstnævnte, at de et Par Hundrede Aar før vor Tidsregnings Begyndelse opførte det Verdens Underværk, der hedder den kinesiske Mur. Dels var den for lang og for vidtløftig at forsvare, dels var den ogsaa allerede i nogen Afstand fra Peking, hvor Kejseren og Hoffet ikke kunde holde Øje med Arbejdet, daarligt bygget. Alle Bestræbelser til Trods har det været Kinas Skæbne ret ofte og i lange Perioder af sin Historie at maatte lade sig regere af fremmede Herskerstammer. Den af dem, som saa nylig maatte vige for Republiken, var ikke den første, der var kommen udefra; noget lignende var allerede tidligere hændt, da i 1216 Mongolen Djengis-Khan omstyrkede Kin-Dynastiet og lagde Grunden til sit eget Herskerhus, der skulde regere de næste halvandet Hundrede Aar.

I Henseende til Kultur havde Mongoliet haft sin Glansperiode længe før Djengis, i det 8. Aarhundrede, da Landet kom under tyrkiske Stammers

Herredømme. Den blomstrende Civilisation, Tyrkerne oparbejdede, og som i Historien er kendt under Navn af den ujugurske, havde sit Centrum i den nu forsvundne Hovedstad Karakorum ved Orkhon-Floden; men i 847 blev Ujgurene fordrevne af Kyrkyserne. Det var omtrent paa dette Tidspunkt, at Nordmongoliet fik en Befolkning af egentlige Mongoler. De kom nordfra, fra det nuværende Guvernement Irkutsk og fra Transbaikalien, og Aarsagen til deres Vandring var sandsynligvis en stadig Kamp mellem forskellige tyrkiske Folkefærd om deres Hjemland. I en af disse mongolske Smaastammer, der efter Sigende boede paa det nuværende Transbaikaliens Sydøstgrænse, fødtes i 1161 Temutschin, han, som bedre er kendt under Navnet Djengis-Khan, dette Feltherregeni, hvem det lykkedes at skabe et vældigt Rige, og som underlagde sig hele det nordlige Kina, hele Central- og Vestasien og det østlige Evropa.

Der gik nogle Aarhundreder, og Djengis-Khans Værk gik til Grunde. Timurlenk kastede senere atter Glans over Mongolernes Navn, men ogsaa hans Rige forfaldt. Og siden Slutningen af det 17. Hundredeaar har Mongoliet staaet under kinesisk Overhøjhed. Mongolerne har af fordums Storhed kun de straalende Minder tilbage. Krigsaanden